

TAKRORIY GUVOHNOMALAR BERISH TARTIBI VA ULARNI OLISHNING HUQUQIY ASOSLARI

*Bo`ka tuman FHDY bo`limi
xodimi Maxkamova Durdona*

Kirish

Fuqarolik holati dalolatnomalari fuqarolarning shaxsiy va oilaviy huquqlarini tasdiqlovchi muhim hujjatlar hisoblanadi. Tug'ilganlik, nikoh tuzilganligi, nikohdan ajralganlik va o'lim haqidagi guvohnomalar fuqarolarning huquq va manfaatlarini amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega. Amaliyotda ushbu hujjatlarning yo'qolishi, yaroqsiz holga kelishi yoki boshqa sabablarga ko'ra takroriy guvohnoma olish zarurati yuzaga keladi. Shu munosabat bilan takroriy guvohnomalarni berish tartibi qonunchilik bilan aniq tartibga solingan.

Takroriy guvohnomalarni pochta aloqasi orqali olish imkoniyati

Amaldagi qonunchilikka muvofiq, ariza beruvchi o'z xohishiga ko'ra takroriy guvohnomani O'zbekiston Respublikasi hududi doirasida pochta aloqasi orqali olishi mumkin. Bunda hujjatni yetkazib berish bilan bog'liq barcha pochta xarajatlari ariza beruvchi tomonidan qoplanadi.

Pochta xizmatlari uchun to'lanadigan haq miqdori pochta aloqasi operatorlari tomonidan amaldagi tariflar asosida belgilanadi. Mazkur tartib fuqarolarga davlat xizmatlaridan masofadan turib foydalanish imkoniyatini yaratadi hamda vaqt va mablag'larni tejashga xizmat qiladi.

Takroriy guvohnomalarni rasmiylashtirish muddatlari

Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali (YIDXP) orqali yuborilgan arizalar FHDY organlari tomonidan belgilangan muddatlarda ko'rib chiqiladi.

Agar dalolatnoma yozuvi ariza qabul qilgan FHDY bo'limining o'zida qayd etilgan bo'lsa, takroriy guvohnoma bir ish kuni ichida rasmiylashtiriladi. Dalolatnoma yozuvi boshqa FHDY organida qayd etilgan hollarda esa guvohnoma uch ish kuni ichida tayyorlanadi.

Rasmiylashtirilgan hujjat ariza beruvchiga bevosita topshiriladi yoki arizada ko'rsatilgan manzilga yuborilishi uchun pochta xizmati xodimiga taqdim etiladi.

FHDY arxivlari tomonidan takroriy guvohnomalar berish

Ayrim hollarda fuqarolik holati dalolatnoma yozuvining birinchi nusxasi yo'qolgan yoki ikkinchi nusxa asosida guvohnoma berish maqsadga muvofiq bo'lgan taqdirda, hududiy adliya organlari huzuridagi FHDY arxivlari tomonidan takroriy guvohnomalar rasmiylashtiriladi.

Bunda arxiv xodimlari dalolatnoma yozuvining birinchi va ikkinchi nusxalarining o'zaro mosligini tekshiradilar. Tekshiruv natijalariga ko'ra tug'ilganlik,

nikoh tuzilganligi, o'lim va nikohdan ajralganlik haqidagi takroriy guvohnomalar beriladi.

Tug'ilganlik haqidagi takroriy guvohnomalarni berish tartibi

Tug'ilganlik haqidagi takroriy guvohnoma quyidagi shaxslarga berilishi mumkin:

- tegishli shaxsning o'ziga;
- voyaga yetmagan shaxsning ota-onalariga;
- qonunchilikda belgilangan tartibda rasmiylashtirilgan ishonchnoma asosida vakolat berilgan shaxslarga.

Vafot etgan shaxs nomiga tug'ilganlik haqidagi takroriy guvohnoma berilmaydi. Biroq zarurat tug'ilganda, vafot etgan shaxsning tug'ilganligi haqida ma'lumotnoma berilishi mumkin.

O'lim haqidagi takroriy guvohnomalarni berish tartibi

O'lim haqidagi takroriy guvohnoma:

- marhumning yaqin qarindoshlariga;
- qonuniy merosxo'rlariga;
- tegishli tartibda rasmiylashtirilgan ishonchnomaga ega bo'lgan vakillarga beriladi.

Mazkur tartib marhumning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish va huquqiy manfaatlarni ta'minlashga qaratilgan.

Nikoh tuzilganligi va nikohdan ajralganlik haqidagi takroriy guvohnomalar

Nikoh tuzilganligi va nikohdan ajralganlik haqidagi takroriy guvohnomalar dalolatnoma yozuvi qayd etilgan shaxslarning o'zlariga yoki notarial tartibda tasdiqlangan ishonchnomaga ega bo'lgan vakillariga beriladi.

Nikoh bekor qilingan hollarda nikoh tuzilganligi haqidagi takroriy guvohnoma berilmaydi. Bunday vaziyatlarda manfaaddor shaxsga nikoh tuzilganligini tasdiqlovchi ma'lumotnoma berilishi mumkin.

Takroriy guvohnoma olish uchun arizada ko'rsatiladigan ma'lumotlar

Takroriy guvohnoma olish to'g'risidagi arizada quyidagi ma'lumotlar ko'rsatilishi shart:

- ariza beruvchining familiyasi, ismi va ota ismi;
- yashash manzili;
- shaxsini tasdiqlovchi hujjatning seriyasi va raqami;
- guvohnoma so'ralayotgan shaxsning familiyasi, ismi va ota ismi;
- nikoh haqidagi guvohnoma talab etilganda er va xotinning familiyasi, ismi va ota ismi;
- dalolatnoma yozuvi qachon va qaysi FHDY organida qayd etilgani;
- takroriy guvohnoma olish sababi.

Arizadagi ma'lumotlarning to'liq va aniq ko'rsatilishi murojaatni tezkor ko'rib chiqish hamda hujjatni o'z vaqtida rasmiylashtirish imkonini beradi.

Takroriy guvohnoma olish uchun murojaat qilish huquqi

Fuqarolar yashash yoki vaqtincha turgan joyi bo'yicha ro'yxatdan o'tganligidan qat'i nazar, istalgan FHDY organi orqali takroriy guvohnoma olish uchun murojaat qilish huquqiga ega. Ushbu tartib fuqarolarga qulaylik yaratish, davlat xizmatlarining ochiqligi va foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Takroriy guvohnomalarni berish tizimi fuqarolarning huquq va qonuniy manfaatlarini ta'minlashga qaratilgan muhim davlat xizmatlaridan biridir. Mazkur xizmatning elektron shaklda ko'rsatilishi, pochta orqali yetkazib berish imkoniyatining mavjudligi hamda istalgan FHDY organi orqali murojaat qilish huquqi fuqarolarga keng qulayliklar yaratmoqda. Shu bilan birga, guvohnomalarni berishning aniq muddatlari va tartiblarining belgilanganligi davlat xizmatlari sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining "Fuqarolik holati dalolatnomalari to'g'risida"gi Qonuni.
3. Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish qoidalar va ularni yuritish tartibi to'g'risidagi normativ-huquqiy hujjatlar.
4. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan tasdiqlangan FHDY organlari faoliyatiga oid nizomlar.
5. Davlat xizmatlari ko'rsatishning ma'muriy reglamentlari.
6. Fuqarolik huquqi va oila huquqiga oid ilmiy adabiyotlar hamda o'quv qo'llanmalar.
7. O'zbekiston Respublikasining "Davlat xizmatlari to'g'risida"gi Qonuni.